

31. januar 2024

FSOR 2023

FSOR
FINANSIELT SEKTORFORUM
FOR OPERATIONEL ROBUSTHED

Finansielt Sektorforum for Operationel Robusthed (FSOR) er et offentlig-privat samarbejdsforum, som har til formål at øge cyberrobustheden i den finansielle sektor i Danmark. FSOR ledes af Nationalbanken og har deltagelse af de væsentligste aktører i den danske finansielle sektor. I 2023 blev de ordinære møder i FSOR afholdt i maj og november. På mødet i november blev det besluttet at optage Saxo Bank som nyt medlem.

Risikoanalyse guider arbejdet i FSOR

FSOR-medlemmerne og Nationalbanken identificerer og adresserer operationelle risici, der kan ramme på tværs af sektoren og potentielt true den finansielle stabilitet. FSOR's risikoanalyse adresserer bl.a. en række cyber- og leverandørrelaterede risici. I 2023 har FSOR endvidere vurderet risici forbundet med kunstig intelligens (AI) og store sprogmodeller (LLM), kvanteteknologi, brug af cloud-services, trussel fra insidere, DDoS-angreb og klimaforandringer. Risikoanalysen har ved udgangen af 2023 identificeret 37 risici, heraf flere, som omhandler databeskyttelse og evnen til hurtig og sikker genopretning efter et cyberangreb (recovery).

FSOR's risikoanalyse opdateres halvårligt. På baggrund af resultaterne vurderer FSOR behovet for yderligere tiltag til at reducere de identificerede risici. I 2023 er der igangsat en analyse af, hvordan de allervigtigste betalinger kan videreføres i ekstreme, men plausible scenarier.

Krisberedskab sikrer koordination på tværs af sektoren i tilfælde af en krise

Et sekretariat i Nationalbanken vedligeholder og opdaterer minimum kvartalsvist en krisberedskabsplan, der er etableret af FSOR med henblik på at sikre en koordineret indsats på tværs af den finansielle sektor i tilfælde af en krise, som kan true den finansielle stabilitet. Planen supplerer medlemmernes egne krisberedskabsplaner og er koordineret med det nationale krisberedskab, der varetages af den nationale operative stab (NOST).

I juni 2023 har FSOR-krisberedskabet gennemført en partiel test med det formål at øve en uvarslet aktivering af krisberedskabet. Derudover har Nationalbanken som repræsentant for den danske finansielle sektor deltaget i to tests. Dels i juni, hvor der blev foretaget en test på tværs af flere sektorer i Danmark og dels i august, hvor testen var på tværs af de nordisk-baltiske lande. Læringer fra begge tests bliver inddraget i FSOR's krisberedskabsplan.

I august og september 2023 afholdt FSOR-krisberedskabet to temadage i hhv. Fredericia og København bl.a. med fokus på plan og strategi samt krisekommunikation.

Værktøj til at øge sektorens cybermodenhed

FSOR har på baggrund af risikoanalysens resultater udviklet et værktøj, hvor virksomheder via en spørgeramme kan evaluere deres egen cybermodenhed og få tydeliggjort, hvor der med fordel kan arbejdes yderligere med at øge modenheden. En styregruppe under FSOR sikrer fremdrift i projektet under formandskab af e-nettet, som også agerer systemejer på vegne af den finansielle sektor. I 2023 er der blevet arbejdet med en tilpasning af værktøjet for at imødekomme brugerbehov, og der er afdækket behov for og planlagt tilpasning til kommende lovkrav.

Cyberundersøgelse

Nationalbanken analyserede i 2023 cybermodenheden blandt deltagerne i FSOR på baggrund af FSOR-medlemmernes besvarelser af spørgerammen i ovennævnte værktøj i slutningen af 2022. Lignende undersøgelser af cybermodenheden i den finansielle sektor er gennemført i 2016, 2018 og 2020.

Den seneste undersøgelse indikerer, at den finansielle sektor har et modent cybersikkerhedsniveau, dog med variationer blandt virksomhederne. Der skal fortsat arbejdes målrettet med at øge cyberrobustheden og begrænse effekten af cyberangreb. Ledelsesengagement på cybersikkerhedsområdet gør en positiv forskel for cybermodenheden, og hos nogle kan ledelsens engagement øges yderligere, herunder kan der fokuseres mere på databeskyttelse og evnen til at genoprette data. Flere virksomheder kan udarbejde mere konkrete planer for genopretning af systemer og data efter et cyberangreb, og nogle virksomheder kan endvidere øge robustheden ved at styrke beskyttelsen af netværk og data.

TIBER-DK tester kritiske aktører i den finansielle sektor

Nationalbanken koordinerer trusselsbaserede test af cyberrobustheden hos kritiske aktører i den finansielle sektor under programmet TIBER-DK. Aktørerne deltager alle i FSOR-samarbejdet. I TIBER-test simuleres avancerede cyberangreb i faktiske produktionsmiljøer. I 2023 fortsatte programmet i henhold til planen og kunne i december fejre en vigtig milepæl, da de første fem år blev rundet.

Den årlige trusselslandskabsrapport, der udarbejdes af Nordic Financial CERT (NFCERT) med involvering af relevante parter til brug for TIBER-testene, udkom i december 2023. NFCERT har efterfølgende præsenteret rapporten for FSOR.

Grundet de gode erfaringer med TIBER udbredes testmetoden i hele Europa. Området er nu omfattet af EU-lovgivning i relation til trusselsbaserede red team-tests (DORA, Digital Operational Resilience Act), som finder anvendelse fra januar 2025. Nationalbanken

har forankret de danske erfaringer, der er opnået i de forgangne fem år i de detaljerede retningslinjer på europæisk plan samt bidraget til indenlandsk lovgivning. Nationalbanken vil fortsætte dette arbejde i 2024.

Nordic Cyber in Finance konference 2023

Nationalbanken var i september 2023 vært for den årlige Nordic Cyber in Finance Conference. Målet med konferencen er at samle alle nordiske centralbanker og relevante finansielle institutter for at styrke videndeling og offentligt-privat sektorsamarbejde om cybersikkerhed i den finansielle sektor. Nationalbanken tog i 2017 initiativ til Nordic Cyber in Finance Conference, og efter at have været afholdt i de øvrige nordiske lande, vendte konferencen i 2023 tilbage til København. Konferencen bød på en række inspirerende oplægsholdere fra ind- og udland. Der har de seneste år været interesse for erfaringerne med FSOR fra andre centralbanker, og Nationalbanken delte erfaringer fra FSOR-samarbejdet og det fælles arbejde, som siden etableringen i 2016 er igangsat for at øge den finansielle sektors robusthed.

Peter Ejler Storgaard

Formand for FSOR

Underdirektør og chef for Finansiell Stabilitet i Nationalbanken